Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų išvados dėl įgūdžių ir gebėjimų plėtojimo vaidmens įgyvendinant Lisabonos tikslus

(2005/C 292/02)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,

Atsižvelgdami į

1. 2005 m. kovo mėnesį Europos Vadovų Tarybos priimtas išvadas ([1]), kuriomis buvo atnaujinta Lisabonos strategija, daugiausia dėmesio skiriant ekonomikos augimui bei darbo vietų kūrimui, akcentuojant žinias, inovacijas, žmogiškąjį kapitalą bei visą gyvenimą trunkantį mokymąsi kaip *sine qua non* siekiant šių tikslų.

2. Lisabonos jungtines ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gaires (2005–2008 m.) ([2]), kuriose raginama koreguoti švietimo bei mokymo sistemas:

   — didinant ir užtikrinant jų patrauklumą, atvirumą bei kokybės standartus;

   — reaguojant į naujus profesinius poreikius, svarbiausius gebėjimus ir būsimus įgūdžių reikalavimus gerinant kvalifikacijų apibrėžimus ir skaidrumą, veiksmingą jų pripažinimą ir neformalaus bei neinstitucinio mokymosi įteisinimą.

PRISIMENA, KAD

1. 2004 m. gruodžio mėn. Mastrichto komunikate — kuris yra Kopenhagos proceso dalis — buvo raginama daugiausia dėmesio skirti „profesinio švietimo ir mokymo susiejimui su žiniomis grindžiamos ekonomikos darbo rinkos poreikiais“ ir parengti Europos kvalifikacijų sistemą, „visų pirma pagrįstą gebėjimais ir mokymosi rezultatais“.

2. 2004 m. jungtiniame tarpiniame pranešime ([3]), kuris yra „Švietimo ir mokymo 2010“ veiklos programos dalis, buvo raginama plėtoti intensyvesnę partnerystę (nacionaliniu, regioniniu, vietos ir sektoriaus lygiu), siekiant suformuoti lanksčias ir veiksmingas švietimo ir mokymo sistemas bei parengti Europos kvalifikacijų sistemą, dėl kurios šiuo metu vyksta Komisijos surengtos konsultacijos.

PABRĖŽIA, KAD

1. Šiose išvadose „įgūdžiai ir gebėjimai“ apima visų mokymosi formų ir lygių rezultatų spektrą, įskaitant formalaus, neformalaus ir neinstitucinio mokymosi rezultatus. Įgūdžiai ir gebėjimai prisideda prie asmeninio pasitenkinimo, aktyvaus pilietiškumo ir socialinės sanglaudos, ir kartu suteikia pagrindą ekonominiam augimui. Jie taip pat padeda ugdyti sugebėjimą prisitaikyti, skatina naujoves ir verslininkystės augimą.

2. ES ekonomikos rodikliai būtų geresni didinant produktyvumą, plėtojant verslininkystę ir mokslinių tyrimų bei naujovių panaudojimą.

PABRĖŽIA, KAD

1. Produktyvumas didėja gerinant darbuotojų įgūdžius ir gebėjimus. Aukštos kvalifikacijos darbuotojai geriau reaguoja į dinamiškos žiniomis pagrįstos ekonomikos pokyčius; be to, labiau tikėtina, kad daugiau įgūdžių ir gebėjimų turintys asmenys bus socialiai integruoti, patenkinti savo padėtimi bei aktyvūs piliečiai.

2. Žiniomis grindžiamai visuomenei ir ekonomikai reikia tinkamo pagrindinių gebėjimų lygio, įskaitant jos piliečių skaitmeninį raštingumą bei įgūdžius dirbti su elektroninėmis priemonėmis, bei gebėjimo prireikus pasiekti aukštesnį įgūdžių ir gebėjimų lygį.

3. Ekonomikos augimo gali nebūti, jei investuojant į įgūdžius ir gebėjimus apsiribojama gerai išsilavinusiais asmenimis. Didelę ekonominę naudą taip pat galima gauti gerinant pagrindinius gebėjimus ir bandant patenkinti žemos kvalifikacijos ir nepalankioje padėtyje esančių grupių poreikius, įskaitant, pavyzdžiui, vyresnių piliečių esamų įgūdžių ir gebėjimų geresnį panaudojimą.

SUTINKA, KAD

1. Įgūdžių ir gebėjimų plėtojimas yra vienas iš svarbiausių visą gyvenimą trunkančio mokymosi strategijų elementų. Šios strategijos turėtų apimti pagrindinių gebėjimų įgijimą ir būti pagrįstos veiksmingomis bendrojo lavinimo ir mokymo sistemomis, kurios parengia asmenis, norinčius atnaujinti bei plėtoti savo įgūdžius bei gebėjimus visą gyvenimą. Turėtų būti skatinamas lygiavertis požiūris į profesinį švietimą ir mokymą bei bendrąjį lavinimą ir jų tarpusavio ryšiai. Visą gyvenimą trunkantis profesinis orientavimas taip pat labai svarbus remiant asmenis, kad jie įgytų ir atnaujintų savo įgūdžius bei gebėjimus.

([1]) Dok. 7619/1/05.
([2]) Dok. 10205/05 (bus paskelbtas OL).
([3]) Dok. 6905/04.

2. Švietimo ir mokymo ministrai atlieka vieną iš pagrindinių vaidmenų užtikrinant veiksmingas įgūdžių bei gebėjimų strategijas. Kad šis tikslas būtų pasiektas, labai svarbu glaudžiai bendradarbiauti su visomis atitinkamomis ministerijomis.

3. Švietimo ir mokymo politika taip pat turėtų apimti į ateitį nukreiptą požiūrį, siekiant numatyti, kokių įgūdžių reikia visuomenei ir ekonomikai.

4. Todėl atitinkamos ministerijos turėtų pasirūpinti, kad ekonominiai ir socialiniai partneriai bei kiti suinteresuoti subjektai, įskaitant mokslinių tyrimų įstaigas, aktyviai dalyvautų nustatant, kokių įgūdžių bei gebėjimų reikia įvairiuose sektoriuose. Dėl tokių partneryščių gali išaugti produktyvumas, sumažėti įgūdžių stygius bei darbdaviams gali būti skiriamos paskatos šviesti ir mokyti savo darbuotojus.

5. Sukūrus Europos kvalifikacijų sistemą, turėtų būti užtikrintas didesnis skaidrumas bei išsiaiškinta, kokių įgūdžių ir gebėjimų reikia darbo rinkai; ji taip pat turėtų sudaryti sąlygas sektoriams Europos lygiu spręsti naujas švietimo ir mokymo problemas.

6. Novatoriški mokymo metodai, pavyzdžiui, naudojant informacines ir ryšių technologijas, leidžia plačiau dalyvauti visą gyvenimą trunkančiame mokymesi, o dėl to gali sumažėti socialinė atskirtis bei pagerėti profesinio ir privataus gyvenimo santykis. Palankesnes sąlygas lanksčiam darbuotojų mokymuisi galima sudaryti pagerinus bendradarbiavimą su mokymosi įstaigomis ir efektyviai naudojant informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūrą.

RAGINA VALSTYBES NARES IR KOMISIJĄ KARTU:

1. spręsti sektoriui svarbių įgūdžių klausimą siejant jį su įgūdžių bei gebėjimų plėtojimu, vykdant „Švietimo ir mokymo 2010“ veiklos programą;

2. naudoti būsimas Bendrijos priemones švietimo ir mokymo srityje remiant konkretiems sektoriams skirtų požiūrių į įgūdžius bei gebėjimus plėtojimą tiek profesinio švietimo ir mokymo, tiek aukštojo mokslo srityje.

RAGINA VALSTYBES NARES:

1. užtikrinti veiksmingą atitinkamų ministerijų bendradarbiavimą rengiant įgūdžių ir gebėjimų strategijas, įskaitant tą laikotarpį, kai rengiamos valstybių narių metinės Lisabonos nacionalinės ataskaitos, bei įgyvendinant nacionalines visą gyvenimą trunkančio mokymosi strategijas;

2. nacionaliniu, regionų, vietos ir sektorių lygiu plėtoti partnerystę su pagrindiniais suinteresuotais subjektais, įskaitant darbdavius ir profesines sąjungas, laikantis nacionalinių teisės aktų ir praktikos. Šios partnerystės turėtų sukurti sistemą, kuri atitiktų paklausą, atsižvelgtų į ilgalaikius įgūdžių ir gebėjimų poreikius, skatintų investuoti į įgūdžius bei gebėjimus ir spręstų su nepalankioje padėtyje esančių grupių konkrečiais poreikiais susijusius klausimus;

3. skatinti švietimo ir mokymo institucijų bendradarbiavimą naudojant esamas informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūras, siekiant išplėsti dalyvavimą visą gyvenime trunkančiame mokymesi ir kelti darbuotojų įgūdžių dirbti su elektroninėmis priemonėmis lygį.

RAGINA KOMISIJĄ:

1. įgyvendinant „Švietimo ir mokymo 2010“ veiklos programą, 2006 m. sudaryti grupę iš valstybių narių, kurios norėtų plėtoti mokymosi kartu veiklą, susijusią su įgūdžių poreikiais įvairiuose sektoriuose;

2. paraginti Europos profesinio mokymo plėtros centrą (CEDEFOP) ir prireikus Europos mokymo fondą 2006 m. užbaigti įvairių sektorių požiūrių į įgūdžius ir gebėjimus visoje ES ir stojančiose šalyse bei šalyse kandidatėse apžvalgą.